

„ sonis ex tali loco familiæ, aut sanguinis, late, ex cap. cùm autem 24. de jurepatr. Quòd „ non poterit pro libito eam aliis conferre.

1352 Hoc est discriben inter patronum Ecclesiasticum, & laicum ad præsentandum, quod Ecclesiasticus, postquam aliquem præsentavit, non potest intra suum tempus alium præsentare, potest verò patronus laicus, ex cap. cùm autem 24. Pastoralis 29. de jure patronatus. Et hæc potuit esse ratio quia in Ecclesiastico præsumitur cognitio idoneitatis & morum præsentati, non sic in laico. Hæc autem limitatio presentationis in Ecclesiastico, compensatur per concessionem longioris temporis, ut diligenter super idoneitate præsentandi perquirat, cùm vitare non possit.

Quod si patroni sint duo, unus Ecclesiasticus, hoc est jure Ecclesiæ, & alter laicus, hoc est jure laicali; ut in n. 1343. tunc laicus variare potest, & simul sex menses habet ad præsentandum. Habet sex menses ad præsentandum, ob communionem cum Ecclesiastico, & dignus ad se trahit minus dignum. Potest variare, ob privilegium, quod per se habet, cuius commodum sentit etiam ipse patronus Ecclesiasticus ob communionem cum socio privilegiato in re communi, & ne privilegio societas non privilegiati præjudicet.

1353 Præsentatio fieri debet de persona idonea. Si sit de indigno, & in ea persistatur, liberè potest Superior beneficium personæ idoneæ conferre; quia præsentatio indigni est præsentatio nullius, & se habet toto legitimo tempore pro non facta. Colligitur ex cap. 2. de transl. Episc. & ex cap. tua 12. de Cler. non resid.

Præsentatus debet à superiore examinari super idoneitatem. Et repertus idoneus, debet ad beneficium institui, ita ut si Episcopus illum instituere negligat, & absque causa legitima, sine patrono, beneficium alteri contenerat, collatio est ipso jure irrita; Panor. in illud 5. de jurepatr.

1354 Non potest Episcopus malitiæ repellere præsentationem à patrono factam ad effectum, ut alium præsentet. Et tunc, si patronus alium præsentat, valida est institutio secundò præsentati; sed Episcopus in pœnam tenetur ei, quem recusavit de alio competenti beneficio providere; ex cap. Pastoralis 29. de jurepatr.

Si verò patronus laicus ex sua libertate plures præsentaverit, liberè potest Episcopus quem maluerit, instituere, si sint æquè digni; per hoc namque non luditur jus patroni: quia per variationem nominationis non censetur priorem revocare, sed priori aliæ cumu-

late, ex cap. cùm autem 24. de jurepatr. Quòd si non sint æquè digni, tenetur Episcopus instituere digniorem; ita probabilis cum Castropal. p. 2. tr. 13. disp. 2. punt. 9. num. 3. & aliis: v. à num. 1358.

1355 Si persona à patrono laico præsentata in examine non reperiatur idonea, & Episcopus benignè ei indulget, ut melius se præparet, & redeat ad secundum examen, tunc patronus id sciens potest alium intra tempus legitimus præsentare sub conditione, ut hic instituatur, in casu, quo prior idoneus non reperiatur. Et hoc pacto jus suum servat illæsum; nam alias Episcopus, quadrimestre elapso, supposita incapacitate præsentati, liberè posset alium instituere: ut in n. 1351. Nec tenetur Episcopus patronum monere de incapacitate præsentati, sed posset liberè uti jure suo.

1356 Non potest patronus præsentare se ipsum, ex cap. per nostras 26. de jurepatr. potest tamen præsentare proprium filium, Panor. in cap. consuluerit, quem plures sequuntur, quia Pater & filius solum per solam juris fictionem censetur, una persona, at re ipsa sunt duæ personaæ.

1357 In jupatronatus heredes succedunt per stirpes, non per capita. Et sic, si Petro patrono succedant duo filii, Joannes, & Franciscus, & his defunctis, succedant unus filius Joannis, & duo aut plures filii Francisci, hi duo aut plures filii Francisci succedunt, minime ut tot patroni, sed ut unus patronus in jure stirpis, nempe sui patris Francisci.

Q U A R E S

1358 An patronus teneatur præsentare dignorem?

R Epondeo cum Castropal. p. 2. trahit. 13. disp. 2. pun. 7. si patronatus sit Ecclesiasticus, patronus in beneficiis curatis tenetur præsentare dignorem, ex Conc. Trident. sess. 24. c. 1. de ref. his verbis:

Meminerint, nihil se ad Dei gloriam, & populorum salutem utilius posset facere, quam si bonos Pastores, & Ecclesia gubernanda idoneos promoveri studeant; eosque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi, quos diligiores, & Ecclesia magis utiles ipsi judicaverint, non quidem precebus, vel humano affectu, aut ambientium suggestionibus, sed eorum exigentibus meritis, profici diligenter curaverint.

In beneficiis verò simplicibus, si patronatus sit Ecclesiasticus, non tenetur patronus præsentare dignorem, quia nullibi extat hoconus.

De I. Precepto Decalogi. Cap. IV.

151

1359 Si patronatus sit laicalis, patronus sive in beneficiis simplicibus, sive curatis, tenetur præsentare dignum, sed non tenetur præsentare dignorem. Constat, quia Conc. Trident. in tali presentatione non exposcit concilium; ex quo videtur innuere, quod sufficiat, si præsentetur dignus, & eligatur. Imò hoc clare insinuat sess. 24. de reform. cap. 18. his verbis.

Perallo deinde examine, renuncientur; quotcumque ab his idonei iudicati fuerint estate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad va- cancem Ecclesiam gubernandam opportunitis, ex his que Episcopus eum eligat, quem ceteris magis idoneum juicaverit, acque illi, & non alteri collatio Ecclesia ab eo hat, ad quem spectabit eam con ferre. Si vero juri, atronatus Ecclesiastici erit, ac institutio ad Episcopum, & non ad alium pertineat, is quem patronus dignorem interprobatos ab examinatorebus iudicabit, Episcopo præsentare teneatur, ut ab eo institutus. Cum vero institutio ab alio, quam ab Episcopo, erit facienda; tunc Episcopus solus ex dignis eligat dignorem, quem patronus ei præficeret ad quem institutio spectat. Quod si juri patronatus laicorum fuerit, debet, qui à pa trono præsentatus erit, ab eisdem deputatis, ut supra, examinari, & non nisi idoneus repertus fuerit, admitti.

1360 Præsentatus tamen semper debet ab Episcopo examinari pro idoneitate comprobanda. Quod est verum, etiam si institutio sit facienda ab inferioribus. Trid. sess. 25. de ref. c. 9. his verbis.

Ad hac licet Episcopo præsentatos à patronis, si idonei non fuerint, repellere. Quod si ad inferiores institutio pertineat, ab Episcopo tamen juxta alias statuta ab hac sancta Synodo examinentur, alioquin institutio ab inferioribus falsa irrita sit, & inanis.

De jurepatronatus agunt Castropal. p. 2. tr. 13. disp. 2. Ant. à Spir. S. tom. 1. tr. 4. disp. 4. selt. 22. Fagnanus lib. 3. sub hoc tit. Pirhing. in Comp. lib. 3. tit. 38. Phæbus lib. 1. tit. 14.

DE PENSIONIBUS, ET PRAESTIMONIIS.

1361 Penio est jus percipiendi fructus certos, ex beneficio alieno, auctoritate legitima, ad tempus justa de causa concessum. Hinc non est beneficium, cum hoc sit perpetuum, & detar in titulum, non sic pensio; unde ex Trid. sess. 21. c. 2. de ref. non potest quis ad pensionem ordinari, ut in tom. 3. n. 48. ad 50.

Penio, ex dictis n. 509. est duplex, laica, & Clericalis. Laica est, quæ datur titulo temporali, nimis ob aliquod temporale obsequium, aut officium præstitum aut præstan-

dum; v. g. ob pulsandum organum, ob canendum figuratè in choro. Ant. à Spir. S. tom. 1. tr. 4. disp. 4. selt. 21. num. 335. Propter senectutem, paupertatem, &c. laica erit, sive detur laico, sive Clerico, si titulus sit temporalis; materialiter enim tunc se habet, quod pensionarius sit Clericus: v. n. 380.

1362 Clericalis est, quæ datur soli Clerico titulo clericali. Quæ est duplex, una, quæ datur Clerico ob aliquod spirituale munus exercendum; quæ dicitur simpliciter spirituallis, v. g. ad recitandum Officium; pro munere coadjutoris, Episcopi, Concionatoris, Visitatoris, &c. Alia, quæ datur ob aliquod temporale motivum, pura senectutem, paupertatem, &c. sed exigit, ut pensionarius sit Clericus; & hæc dicitur pensionaria mixta.

Ad pensionem Clericalem requiritur septen nium completum, quia requiritur Clericatus, seu prima Tonsura. Fagnanus lib. 1. c. Cum in cunctis, de tell. numer. 98. vid. tom. 3. num. 21.

1363 Pensiones super beneficiis imponere potest Papa, quia ad ipsum spectat plena beneficiorum dispositio: ex cap. 2. de Præben. in 6. Expicit tamen justam causam, ut liceat imponat, ne dissipator appareat, sed ad ministrator.

1364 Ceterum, stando in jure Canonico, nullus inferior Papa potest super beneficiis pensiones imponere.

1365 Et quamvis possit Episcopus, vel jude delegatus pensionem imponere in causa transactionis, ex cap. nisi, 21. de Præben. nimis in casu, quo super eodem beneficio sit jus debitum, & lis inter duos Clericos, tunc namque Episcopus ad componendam litem, potest uni beneficium conferre, cum onere, ut alteri pensionem solvat. Id tamen imponi non debet; nisi ad tempus, videlicet, durante vita beneficiarii, ut vult Com. aut durante vita pensionarii, ut docet Panor. apud Ant. à Spir. S. tom. 1. tr. 4. disp. 4. selt. 27. taliter, quod non beneficium, sed sola persona beneficiarii maneat onerata; & hoc pacto non sit sectio beneficii quoad fructus, nam pensio morte beneficiarii aut pensionarii extinguitur. Non possunt autem colligantes id propria auctoritate præstare sine consensu Episcopi; quia esset simonia, cum pensio sit rei spirituali annexa.

1366 Imò, quamvis plures Doctores apud Pirhing. in Comp. lib. 3. tit. 12. S. doceant posse Episcopum in quibusdam casibus specialibus ex justa & necessaria causa, vel ob evidentem Ecclesiæ utilitatem, pensionem im-

ponere; hoc tamen docent cum limitatio-
nibus, 1. Ut imponat in perpetuum, aut
cum facultate transferendi ad alterum, sed
durante vita pensionarii, 2. Ut non impo-
nat praeceps in favorem alterius, aut con-
ferendo beneficium cum pacto pensionis sol-
venda, quod simoniam saperet; sed ob Ec-
clesiae utilitatem, aut necessitatem. Ita Pi-
thing.

1367 In his igitur casibus non beneficio,
sed beneficiario censetur pensio imposta. Et
inde remanet, quod nullus inferior Papa possit
pensionem imponere, loquendo de pensione
in ipso beneficio constituta, quæ quidem est
servitus ipsi beneficio imposta, adeoque per-
petua, quæ non beneficiarii morte finitur, sed
transit ad successorem.

1368 Impositio, seu reservatio pensionis fieri
potest, tam ante, quam post beneficij colla-
tionem; sed regulariter fit, cum beneficium
conferatur. Semper tamen attendi debet, ut
simoniæ periculum vitetur.

1369 Nam si in presentatione, siue in
collatione beneficij, pactio de pensione sol-
venda sine auctoritate Papæ est simoniaca,
ex cap. Tua nos 34. de simonia, cap. fin. de palliis
&c. Si quis obiecere, 7. 1. q. 3. Ubi omnis pactio,
& contractus onerosus circa beneficia prohi-
betur, & præcipitur, ut simpliciter conferantur.
Ibique additur ratio; quia quisque horum
alterum vendit, sive quo nec alterum pervenit,
neutrum in venditum derelinquit: v. n. 1201. ad
1204. &c. 1309.

1370 Hinc sit, quod patronus, ne dum non
posset sine auctoritate Papæ, absque simoniæ
labe, pensionem imponere, sed neque aliquid
pro presentatione recipere, ex cap. de jure
16. de jure patr. ob rationem de n. 1225. Qua
de causa Princeps in presentatione, quam
facit Pontifici, proponit simul pensionem,
quam cupit imponere, & liberum consensum
ipsius promovendi.

1371 Pariter Episcopus ipse beneficium con-
ferendo, stando in jure communii, non po-
test sibi partem fructuum beneficii retinere:
quia beneficia sunt sine diminutione con-
fenda, sit. ut Ecclesiastica beneficia sine diminu-
tione conseruantur.

1372 At potest Episcopus de consensu Ca-
pituli redditus beneficij vacantis, aut partem
ob justam & necessariam causam, ad tempus re-
servare, puta ad solvenda Episcopatus debita,
ad fabricam Cathedralis, aut alias, commu-
nem causam. Sed non potest illos reservare
directè in sui, suæ menœ, aut mensæ Capitu-
li utilitatem; ita ibi.

1373 Subdit Pirhing. in Com. lib. 3. tit. 12. §. 1.

Quod si tamen consuetudo aliquid vigat, ut
ex primi anni fructibus beneficiorum, in Dia-
cesi existentium, ad augendos Episcopi redditus,
reservetur aliquid, observandum. hoc est, cum
nullibi clara hujus rei prohibitio sit, neque ul-
la simonia sit species, & multam etiam probat
bilitatem ex annatis Pontifici solvendis trahere
possit.

1375 Pensionarius per se, & spectato iure
communi, tenetur ad solvenda onera bene-
ficio Ecclesiastico annexa; pro rata tamen
pensionis, ex reg. 77. juris in 6. Rationi con-
gruit, ut succedat in onere, qui substituitur in
honore.

1375 Pensio, si sit imposta beneficio, ex
vacante, & vivente pensionario, est sol-
venda ab administratore beneficij. Inde si
beneficiarius aliquas annualitates omisit sol-
vere, in quantum illas ad usus privatos
consumpsit, onus, eas solvendi transit ad ha-
redes illius, si aliquid ex ejus fructibus ad
ipso pervenit, quod si nihil haeredes perce-
perunt, peti possunt à beneficiario successore,
quia onus est reale, & impositum benefi-
cio, adeoque cum eo transit pensionario vi-
vente: v. n. 1365.

1376 Pensio cessat, & extinguitur, 1. per
mortem pensionarii, 2. per matrimonium à
pensionario contractum de presenti, si pensio
sit Clericalis; vel per promotionem ad Episcopatum,
professionem Religiosam, vel per as-
sumptam militiam; quia pensio æquiparatur
beneficio, 3. si pensionarius liberè pensionem
in perpetuum renisit.

1377 Pensio Clericalis non potest vendi sine
simoniæ labe, ex Bulla S. Pii V. benè verò pen-
sio laicalis. Tanc. tr. 2. lib. 4. d. 20. numer. 2.
Castropal. d. 3. de simonia p. 13. num. 7. Anton.
à Spir. S. tom. 1. tr. 4. disp. 4. sett. 21. n. 336.
& alii apud ipsum.

1378 Ratio primi, quia pensio Clericalis ha-
bet annexum titulum spiritualem; nam est jus
percipiendi fructus ob officium spirituale, &
salteri obligat ad recitandum Officium Virgi-
nis: v. n. 1367.

Ratio secundi, quia pensio laicalis non est
annexa titulo spirituali, nec ex parte finis,
nec ex parte subjecti.

1379 Nec obstat (ait Ant. à Spir. Sanct.)
quod illa pensio extra alio titulo spiritualem,
nempè ex beneficio, ad hoc ut sit
spiritualis. Nam etiam tertie decimarum Re-
gi concessa, extra alio sunt ex beneficio: & tamen
quia ad nullum officium spirituale ordinantur,
vendi possunt. & de falso quotidie vendun-
tur.

Adde, pensionem non extrahi ex beneficio,
prout.

prout dicit munus spirituale, sed prout im-
portat fructus temporales.

1380 Neque obstat, quod pensionarius sit
Clericus, si titulus sit laicalis, quia id mate-
rialiter se habet, ex num. 1362. Unde ex n.
508. non tenetur talis Clericus ad recitandum
Officium Virginis, si pensio sit ei data, ut
Clerico, nempè titulo Clericali, seu spirituali;
ut expressè constat ex Bulla Sancti Pii V.
incip. Ex proximo, 20. Septembris 1571. his
verbis.

At quicunque pensionem, fructus, aut alias
res Ecclesiasticas, ut Clericus percipit, eum mo-
do preditto ad dicendum Officium parvum. Beata
Maria Virginis decennius obligatum, & pensio-
num, fructuum, rerumque ipsarum amissio ob-
noxium.

1381 Si tamen Beneficiarius pensionem pro-
pria auctoritate redimat, simoniam non com-
mittit, Castrop. cit. num. 10. Tanc. tr. 2.
lib. 4. disp. 20. num. 23. Anton. à Spir. S. cit.
n. 339. & nonnulli apud ipsum, contra Navarr.
Scotum, & alios. Quia redemptio pensionis

non est emptio alienus juris spiritualis; sed
extinctio debiti temporalis. Inde est quedam
anticipata solutio, per quam non tollitur, nec
dissolvitur jus, quod pensionarius habet ad
recipiendo fructus; sed perficitur, & com-
pletur. Adeoque, qui pensionem redimit,
non emit jus pensionarii ad fructus, sed an-
ticipate ei fructus, ad quos habet jus, sol-
vit. Solet autem auctoritas Pontificis ad re-
demptionem pensionis intervenire ob maiorem
securitatem, & ex stylo Curiae.

1382 Illud certum est, quod qui ex legiti-
ma licentia resignat beneficium cum onere
pensionis, non potest facere pactum, ut con-
stituta pensio postea redimatur; quia tale pa-
ctum, & onus, cum sit pretio estimabile,
simoniam importat. Ant. à Spir. S. cit. n. 339.

1383 Ex his colliges, quod aliud sit ven-
dere pensionem, & aliud vendere fructus
pensionis; nam vendere pensionem est vende-
re jus ad fructus, quod in pensione Clericali
habet titulum spiritualem annexum, adeoque
sine simoniæ labe vendi non potest, ut ex
n. 1361. & 1378. Vendere autem fructus pen-
sionis, est vendere rem purè temporalem,
quaè quidem potest sine simonia pretio tem-
porali emi. Et jus, quod consurgit in em-
ptore ad illas fructus, non est jus spirituale,
aut cui sit titulus spiritualis annexus; sed est
jus omnino temporale, consurgens ex con-
tractu materiali, & civilis emptionis; non
est, inquam, jus pensionarii, sed emptoris,
qui proinde ut emptor fructus pensionis col-
igit, & recipit nomine pensionarii.

1384 Hac de ratione beneficiarius ipse, sine
simoniæ labe, fructus beneficij quotannis, imo-
diem sua durante vita vendit; non enim ven-
dit titulum, & jus beneficii.

1385 Eadem pariter dicenda veniunt de-
præstimonii, quæ titulo spirituali dantur.
Nam præstimonia sunt quasi pensiones quæ-
dam à pinguis beneficiis separatae pro fu-
stentatione pauperum Clericorum, ut in Cle-
ricatu proficiant. A pensionibus distinguntur,
quia præstimonia non sunt personalia,
aut vitalitia, ut pensiones, sed perpetua
unde non extinguntur per mortem ea ha-
bentium, sed per Prælatum Ecclesiasticum
aliis transferri possunt. Ita Aut. à Spir. Sanct.
cum. Com. v. n. 501.

Q. U. A. R. E. S.

1386 An pensione jam collata, possit à Prin-
cipe imponi pensionario onus, ut partem pensionis
sibi aut alteri solvatur.

R. Esp. non posse, si pensionarius sit Cle-
ricalis, nisi urgeant, & adsint conditions
relatae in impositione gabellæ à n. 807. Con-
stat ex dictis à n. 704. ad 714. Quod est ver-
um, sive pensio sit Clericalis, sive laicalis,
quia licet fructus sit temporalis, est fructus
Clerici, adeoque exceptus.

1387 Si vero pensio sit laicalis, & collata
laico, recurruunt dicta à n. 791. ad 797. Illud
certum est, non posse ad longum tempus im-
ponere; quia id esset pensiones transferre, &
pensiones transferri non posse sine licentia Pa-
pæ, decrevit S. Pius V. Conf. 73. Sacrofan-
tum, in tom. 2. Bullar. & Urb. VIII. San-
ctissimus, in tom. 4.

De pensionibus agunt Castropak part. 2.
trah. 13. disp. 1. punt. 11. Fagnanus lib. 1.
cap. Cum in cunctis, de electo à num. 99. ad
105. cap. Ad audiencem, de rescriptis à num.
136. & lib. 2. cap. Gravis, de restitut. spoliari.
num. 36. Pirhing. l. 3. tit. 12. Phæbus. l. 1.
tit. 16. à num. 24.